

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 2018_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНИМИ

СТАНДАРТАМИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Бізнес–аналітика та міжнародна статистика»

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ вибіркова _____

факультет економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Розіт Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Завідувач кафедри доктор економічних наук, професор

(підпис)

Соболев В.М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

_____ економічного факультету _____

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії _____

(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами»

” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

другий (магістерський) рівень

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) 051 «Економіка»

освітня програма Бізнес – аналітика та міжнародна статистика

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є підготовка до виконання професійних обов'язків в умовах глобалізації завдяки ознайомленню з вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності (МСБО та МСФО) та їх застосуванню, ідентифікації різниці між ними та П(С)БО

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни є ознайомлення студентів зі структурою стандартів обліку та їх тлумачень; виявлення різниць між вимогами МСБО та МСФО та діючих П(с)БО в Україні.

1.3. **Кількість кредитів** – 5

1.4. **Загальна кількість годин** – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
вибіркова	
денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1	1
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
24 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні	
год.	год.
Самостійна робота	
102 год.	146 год.
Індивідуальні завдання:	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

знати:

- методологію розробки міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- концептуальні основи складання фінансових звітів;
- основи обліку активів, зобов'язань, доходів та витрат згідно до МСФЗ.
- методику складання фінансових звітів згідно до міжнародних стандартів бухгалтерської звітності.

уміти:

- виконувати необхідні розрахунки, відображати на рахунках бухгалтерського обліку операції з відповідними об'єктами бухгалтерського обліку згідно до МСФЗ;
- оволодіти процедурами складання фінансової звітності згідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико - методологічні основи МСФЗ.

Тема 1. Вступ до МСФЗ.

Зміст:

Передісторія виникнення МСФЗ. Міжнародні професійні бухгалтерські організації. РМСФЗ: суть, цілі, структура. Ієрархія МСФЗ. Процедура розробки стандартів. Особливості застосування МСФЗ, їх наднаціональний статус.

Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності.

Зміст:

Цілі і користувачі фінансової звітності. Якісні характеристики обліково-звітної інформації. Елементи фінансової звітності : визначення, оцінка і визнання. Концепція збереження капіталу. Базові припущення при складанні фінансової звітності. Професійне судження. Концепція істотності.

Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності..

Зміст:

Визначення фінансової звітності, її склад і призначення. Звіт про фінансове положення. Звіт про прибутки, збитки і інший сукупний доход. Звіт про зміни у власному капіталі. Примітки

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Зміст:

Види діяльності в ЗРГК. Методи складання ЗРГК.

Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки.

Зміст:

Визначення облікової політики. Зміни облікової політики. Попередні оцінки і відображення їх змін. Помилки і відображення їх виправлення у фінансовій звітності.

Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність..

Зміст:

Звітна дата і дата затвердження звіту. Відображення подій після звітної дати. Склад проміжної фінансової звітності, умови її складання. Сегментна звітність.

Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей..

Зміст:

Поняття тимчасової вартості грошей. Основні правила дисконтування. Ставка дисконтування. Методи вибору ставки дисконтування.

Розділ 2. Особливості оцінки і визнання нефінансових активів.

Тема 8. Основні засоби.

Зміст:

Визнання, оцінка, представлення, основні розкриття. Особливості обліку. Знецінення активів.

Тема 9. Нематеріальні активи.

Зміст:

Визнання, оцінка, представлення, основні розкриття. Особливості обліку.

Тема 10. Інвестиційна нерухомість.

Зміст:

Визнання, оцінка, представлення, основні розкриття. Особливості обліку

Тема 11. Оренда.

Зміст:

Класифікація оренди. Критерії фінансової оренди. Фінансова оренда у орендаря і орендодавця. Орендні платежі. Операційна оренда.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ьо го	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
		Л	п	л а б	і н д	с. р.		л	п	л а б	і н д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1 0	1 1	1 2	13
Розділ 1. Теоретико - методологічні основи МСФЗ												
Тема 1. Вступ до МСФЗ.	6	2	2			2	6					6
Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності.	14	2	2			10	15	1				14
Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності.	14	2	2			10	15	1				14
Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	14	2	2			10	14					14
Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки.	14	2	2			10	15	1				14
Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність..	14	2	2			10	14					14
Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей.	14	2	2			10	14					14
Разом за розділом 1	90	14	14			62	93	3				90
Розділ 2. Особливості оцінки і визнання нефінансових активів												
Тема 8. Основні засоби..	18	4	4			10	15	1				14
Тема 9. Нематеріальні активи.	14	2	2			10	14					14
Тема 10. Інвестиційна нерухомість.	14	2	2			10	14					14
Тема 11. Оренда.	14	2	2			10	14					14
Разом за розділом 2	60	10	10			40	57	1				56
УУсього годин	150	24	24			102	150	4				146

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1	Тема 1. Вступ до МСФЗ.	2
2	Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності	2
3	Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності	2
4	Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	2
5	Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки	2
6	Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність	2
7	Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей	2
8	Тема 8. Основні засоби.	4
9	Тема 9. Нематеріальні активи.	2
10	Тема 10. Інвестиційна нерухомість..	2

11	Тема 11. Оренда.	2
	Разом	24

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні професійні бухгалтерські організації	2
2.	Базові припущення при складанні фінансової звітності	10
3.	Визначення фінансової звітності спеціального призначення	10
4.	Визначення облікової політики.	10
5	Склад проміжної фінансової звітності, умови її складання	10
6	Поняття тимчасової вартості грошей.	10
7	Основні засоби: основні розкриття в звітності	10
8	Нематеріальні активи: основні розкриття в звітності	10
9	Інвестиційна нерухомість: основні розкриття в звітності	10
10	Операційна оренда	10
	Разом	102

6. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань дозволяє самостійно осмислити ту або іншу проблему в предметній області предмету, намітити шляхи його розвитку й удосконалювання, зробити певні висновки. Мета виконання індивідуального завдання - закріплення і поглиблення знань студентів за конкретним розділом курсу, який вивчається й оволодіння навичками самостійної роботи.

При виконанні контрольного завдання необхідно керуватися наступними вимогами:

Завдання, відповіді по яких наводяться без розгорнутих розрахунків, пояснень, висновків, вважаються невірними.

Розрахункове завдання повинне бути оформлене акуратно, написано розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.

Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.

Розрахункове завдання повинне бути підписане студентом із наведенням дати його виконання.

Якщо за розрахунковим завданням рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни, спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- повноти та глибини вирішення задач;

- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми й т. д.);
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

Завдання:

1. Протягом свого першого року діяльності компанія купила 5,600 одиниць продукту за \$21 за одиницю. Протягом другого року було закуплено 6,000 одиниць цього продукту за ціною \$24, і в третьому році – 5,000 одиниць за ціною \$30. Компанія вважає, що кінцеві запаси на кінець кожного року повинні бути в розмірі 1,000 одиниць. Компанія продає товари зі 100% націнкою над собівартістю.

Вимагається:

1. Розрахуйте собівартість реалізованої продукції і вартість кінцевих запасів для кожного метод ФІФО; середньозваженої.

2. Компанія купила вантажівку за \$90,000 1 липня 200× року. Передбачають, що вантажівка пропрацює п'ять років, величина пробігу складе 200,000 км, в кінці строку використання вантажівка буде мати ліквідаційну вартість \$15,000. Протягом 200× року пробіг вантажівки склав 48,000 км Фінансовий рік на фірмі закінчується 31 грудня.

Вимагається:

1. Розрахувати величину нарахованого зносу у 200× році, використовуючи

- метод прямолінійного списання;
- виробничий метод;
- метод по суми чисел років роботи обладнання;
- метод подвоєного зменшеного залишку.

2. Написати бухгалтерську проводку, яку зробить компанія 200× році для нарахування зносу при прямолінійному методі.

3. Показати, як в бухгалтерському балансі на 31 грудня 200× року буде відображено вартість вантажівки.

7. Методи контролю

Піч час викладанні навчальної дисципліни використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемні методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі роздаткового матеріалу;
- розв'язування задач та тестів;
- складання графічних схем;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Основними формами вивчення дисципліни є лекції, практичні заняття, самостійна робота. Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло

питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонується об'єднатися в групи по 5-7 осіб та представити наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Основними завданнями контролю знань з дисципліни є оцінювання засвоєння ними теоретичних та практичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- 1) стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- 2) забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань на прикладі роботи конкретних підприємств.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Підсумковий контроль передбачено в формі іспиту.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота												КР передбачена навчальним планом	Ра зом	Екзаменаційна робота	Сума
Розділ 1						Розділ 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11					
4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4		15	60	40	100

T1- Вступ до МСФЗ.

T2. Концептуальні основи фінансової звітності.

T 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності..

T 4. Звіт про рух грошових коштів

T 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки.

T 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність..

T 7. Концепція тимчасової вартості грошей.

T8. Основні засоби..

T 9. Нематеріальні активи.

T 10. Інвестиційна нерухомість.

T 11. Оренда.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка за національною шкалою
-----------------------------------	-------------------------------

діяльності протягом семестру	для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності: в 2 ч./ Перекл. з англ. – К.: ФПБАУ, 2007.
2. Применение МСФО: в 5 ч. / Пер. с англ. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008.
3. Войнаренко М. П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посіб. / М. П. Войнаренко. – К. : ЦУЛ, 2010. – 484 с.
- 4.
5. Воронко, Р. М. Міжнародні системи обліку і звітності та аудиту: навч. посібник / Р. М. Воронко, К. І. Редченко, І. Г. Благун. - Львів : Магнолія 2006, 2011. - 522 с
6. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами.- К.: Екаунтінг, 2008.
7. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
8. Мюллер Г., Гернон Х., Минк С. Учет: международная перспектива: Пер. С англ.-М.: Финансы и статистика, 1993.
9. Організація і методика обліку та аудиту за міжнародними стандартами : навч. посіб. / Бондар В. П., Ковбич Т. М., Корінько М. Д., Сушко Д. С. ; за ред. канд. екон. наук В. П. Бондаря. - К. : Держ. акад. статистики, обліку та аудиту, 2006.
10. Пантелеєв В. П. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні : монографія / В. П. Пантелеєв ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011.
11. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навчальний посібник / М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.
12. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. — 1272 с.
13. Облік і звітність за міжнародними стандартами [Текст] / О.В. Небильцова, Р.С. Коршикова, Л.І. Лук'яненко, В.В. Ходзицька. – К. : КНЕУ, 2011. – 453 с.
14. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 226 с
15. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку: Монографія / О.М. Петрук. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 420 с.
16. Небильцова О.В., Коршикова Р.С., Лук'яненко Л.І., Ходзицька В.В. Облік і звітність за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2011. – 453 с.

Допоміжна література

1. A History of Accounting and Accountants/ [R.Brown]. – New York : Cosimo Inc., 2004. – 459 p.
2. Elliot B. Financial Accounting and Reporting / B.Elliot, J.Elliot. – [Tenth edition]. – Edinburgh : Pearson, 2006. – 867 p.

3. Praulinš A. Theory and Practice of Standartization of Accounting. Summary of the Promotion Paper Developed for the Promotion to the Degree of Doctor of Economic Science (Dr.olc) / Artūrs Praulinš. – Riga : University of Latvia, 2006. –

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.iasb.org>
2. <http://www.ifac.org>
3. <http://www.scholar.ru>
4. <http://www.gaap.ru>
5. <http://www.rambler.ru>
6. <http://www.findirector>